

Designer potrzebny od zaraz

Zaledwie kilka uczelni w zachodniej Polsce kształci projektantów mody, designerów i architektów krajobrazu. A zapotrzebowanie na rynku pracy dla specjalistów z dziedziny designu z roku na rok się zwiększa. To studia dla tych, którzy interesują się modą lub wzornictwem przemysłowym i mają zdolności plastyczne

Gdy w Polsce panowała gospodarka planowa, moda, opakowanie i forma produktów nie miały dla kupujących żadnego znaczenia. W ciągu ostatnich 20 lat polskie firmy zmieniły podejście do designu. Coraz więcej z nich zaczyna rozumieć, jak potężnym orężem w walce o rynek jest design. Że nieznaną odmianę trendów w krojach odzieży, opakowaniach, stylistyce mebli może pogrzebać szansa na sukces najwyższej jakości produktów. Firmy, by odnieść sukces na rynku, muszą inwestować w spójną strategię wizerunkową, współpracując z artystami plastycznymi, pracownikami działów marketingu oraz działami produkcji.

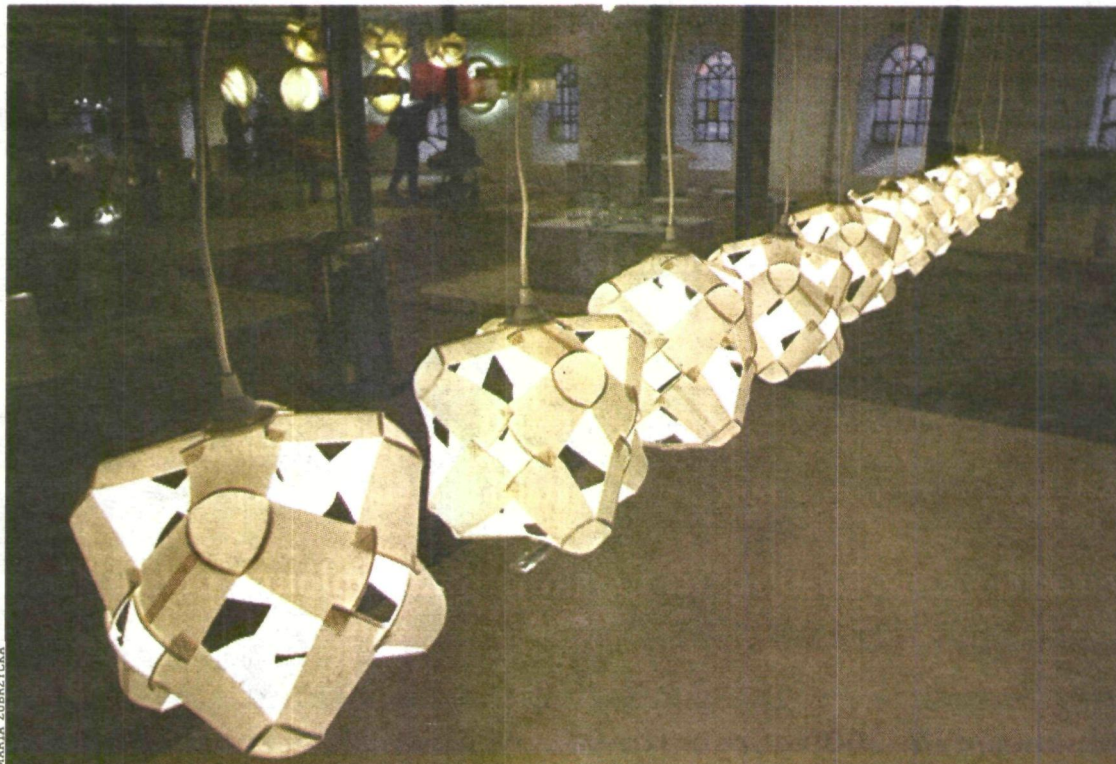
Właśnie w tym celu na wyższych uczelniach powstają wydziały kształcące specjalistów z dziedziny sztuki użytkowej i wzornictwa przemysłowego. Do życia powołuje się także instytucje promujące projektantów odzieży, opakowań i urządzeń, a wszystko po to, by ułatwić kontakt producentów z twórcami.

Krajobraz z ASP

Na terenie Poznania młodzi adepci sztuk użytkowych mogą się kształcić na pięciu uczelniach o profilu artystycznym. Od lat prym w dziedzinie poznajską Akademia Sztuk Pięknych z Wydziałem Architektury i Wzornictwa. To studia, na które z roku na rok startuje coraz więcej studentów. Specjalizują się oni w zawodach architekta wnętrz i urbanisty, designera, projektanta mebli czy scenografa. Od października po raz pierwszy przyjmowani będą studenci na studia stacjonarne I stopnia na specjalność sztuka projektowania krajobrazu w ramach rekrutacji na kierunek wzornictwo. Specjalność prowadzona jest w pracowniach Katedry Bioniki. Realizuje zadania wyznaczone przez europejską konwencję krajobrazową, która zobowiązuje kraje UE do podjęcia działań na rzecz szkolenia specjalistów oraz tworzenia multidyscyplinarnych programów kształcenia w zakresie ochrony i planowania krajobrazu. - Zdecydowaliśmy się na powołanie tej specjalności w przekonaniu, że projektowanie przestrzeni publicznych stanowi dla sztuk projektowych ważny obszar kształtowania współczesnej kultury i cywilizacji - wyjaśnia prof. Marek Owsian, kierownik Katedry Bioniki na poznańskiej ASP. Dla kogo te studia? Dla wrażliwych na przestrzeń, kolor i formę, mających logicznie myśleć, prowadzić analizy problemów plastyczno-projektowych i dokonywać ich syntezy. Czego studenci nauczą się na zajęciach? Nabędą umiejętności projektowania przestrzeni w zurbanizowanym i otwartym krajobrazie. Zdobędą więc umiejętności w zakresie rewitalizacji zdegradowanych i poprzemysłowych obszarów krajobrazu.

Design Management

Ostatnio z potrzeby kształcenia designerów zdała też sobie sprawę prywatna Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu. Uczelnię powołał do życia Piotr Voelkel, który jest również założycielem i udziałowcem firmy Vox, jednego z największych producentów mebli w Polsce. - Należy pamiętać, że design

♦ Młodzi projektanci mogą prezentować swoje prace m.in. podczas Międzynarodowego Festiwalu Designu w Łodzi

nie ogranicza się jedynie do strony wizualnej projektowania. Integruje wiele dziedzin: technikę, technologię, ergonomię, marketing, psychologię, socjologię, ekonomię i zarządzanie, w celu stworzenia innowacyjnych wartości i rozwiązań - wyjaśnia Monika Tokarska-Nyga, pełnomocnik ds. mediów i PR w firmie Meble Vox. Po sześciu latach przygotowań od października w Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu ruszają unikatowe i nowatorskie w skali Polski roczne studia managerskie typu MBA - Design Management. Jak zapewniamy twórcy studiów, zajęcia będzie prowadzić wyspecjalizowana kadra z międzynarodowym doświadczeniem praktycznym i edukacyjnym w zakresie design managementu w różnych sektorach branżowych. Dlaczego Design Management? - Kiedy pięć lat temu zaproponowano mi stworzenie działu rozwoju odpowiedzialnego za zarządzanie designem w firmie Meble Vox, wiedza na ten temat w Polsce nie była dostępna. Od stworzenia działu rozwoju doszliśmy do skonstruowania strategii firmy opartej na designie. Studia menedżerskie to efekt poszukiwań wiedzy dotyczącej design managementu, zdobywania doświadczenia we współpracy z międzynarodowymi ekspertami oraz rozwiązywania realnych problemów firmy produkcyjnej - wyjaśnia Anna Wróblewska, konsultant design management, autorka studiów MBA z zakresu zarządzania designem w Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa.

Dla kogo są te studia? Tylko dla osób, które są już projektantami lub stanowią kadry menedżerskie wyższego i średniego szczebla dużych, średnich oraz małych i mikroprzedsiębiorstw. Kompetencje z design management mogą zdobyć właściciele, prezesi, dyrektorzy zarządzający, dyrektorzy, menedżerowie działów rozwoju, marketingu, badań i analiz, dyrektorzy i kierownicy produkcji, absolwenci studiów projektowych, projektanci oraz

graficy z co najmniej dwuletnim doświadczeniem zawodowym na stanowisku menedżerskim.

Szkoła szycia

Z potrzeby kształcenia designerów już trzy lata temu zdała sobie sprawę poznańska Wyższa Szkoła Umiejętności Społecznych, tworząc kierunek wzornictwo i architektura wnętrz.

- Głównym powodem utworzenia tego kierunku było rosnące zapotrzebowanie na absolwentów takich studiów artystycznych. W ciągu ostatnich lat rosło też zainteresowanie studentów tego rodzaju kształceniem - wyjaśnia Aleksandra Iwaszkiewicz-Woda z Wyższej Szkoły Umiejętności Społecznych. - Dziś na powołanym w 2006 roku kierunku kształci się 330 studentów, z czego na specjalności wzornictwo 140, a na architekturze wnętrz 190. Kadre naukową stanowią współpracujący z nami wykładowcy z Akademii Sztuk Pięknych z Poznania, Warszawy i Łodzi, a także cenieni w środowisku praktycy oraz kadra uczelni. Kierunek wzornictwo wybierają najczęściej osoby, które już wiedzą, że to z rzemiosłem artystycznym chcą wiązać swoje dalsze plany zawodowe, nie mają jednak jeszcze sprecyzowanych zainteresowań. Dopiero na drugim roku wybierają, na podstawie przeprowadzonych zajęć, szczegółowe specjalizacje, takie jak: projektowanie ubioru, projektowanie produktu, witraż czy grafika użytkowa. - To kierunek, który z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem, ponieważ jego ukończenie daje perspektywę rozwoju zawodowego i artystycznego. I chociaż to młody kierunek i nasi absolwenci nie mieli jeszcze możliwości zmierzenia się z rynkiem pracy, to wśród studentów mamy już spore grono pracujących w galeriach czy agencjach reklamowych, a ich prace cieszą się uznaniem pracodawców. To dobrze rokuje na przyszłość i odnalezienie się ich na rynku pracy - stwierdza Aleksandra Iwaszkiewicz-Woda. Na kierunku wzornictwo do WSUS zjeżdżają stu-

denci z całej Polski. - Mamy studentów zarówno z południa, jak i północy. Możemy się też poszczycić studentami na stałe mieszkającymi za granicą, którzy na zajęcia w naszej uczelni przyjeżdżają specjalnie z Anglii, Szwecji czy Finlandii - chwali się Aleksandra Iwaszkiewicz-Woda, która dodaje, że uczelnia stara się przekazać studentom wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie pozwalającym absolwentom na zdobycie pracy i sprawne funkcjonowanie w realiach konkurencyjnej gospodarki rynkowej.

Użytkowy Szczecin i ceramiczny Wrocław

Powołanie w Szczecinie do życia 13 lat temu Wyższej Szkoły Sztuk Użytkowych trafiło w ogromne zapotrzebowanie zawodowe w regionie. To do tej pory jedyna uczelnia na Pomorzu Zachodnim kształcąca artystów z dziedziny sztuk użytkowych. Absolwenci i studenci uczelni świetnie radzą sobie ze studentami z bardziej uznanych akademii, wygrywając w wielu krajowych i międzynarodowych konkursach. Swoje prace pokazują na wystawach i uczestniczą w wydarzeniach artystycznych, zdobywając nagrody i wyróżnienia, m.in.: najlepsze dyplomy wyższych szkół artystycznych - nagrody prezydenta RP, najlepsze polskie dyplomy projektowe - Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszyńcu, AGRAFA - Biennale Studenckiej Grafiki Projektowej w Katowicach czy Biennale Plakatu Polskiego w Katowicach, Festiwal Plakatu Polskiego w Wilanowie, Festiwal Plakatu w Krakowie, Dizajn Młodych - Instytut Wzornictwa Przemysłowego w Warszawie czy na Targi Mebli w Poznaniu.

Narunku pracy od lat poszukiwani są także absolwenci Akademii Sztuk Pięknych z Wrocławia, gdzie mieści się jeden z najlepszych, a zarazem najstarszych wydziałów ceramiki i szkła. Dziś w strukturze tego wydziału znajdują się cztery katedry. Kształcą studentów w zakresie projektowania ceramiki i szkła, restauracji i rekonstrukcji ceramiki oraz

szkła, a także artystycznej kreacji w obrębie tych dwóch mediów. Katedra Szkła przygotowuje studentów do samodzielnej pracy projektantów.

Projektanci na warsztat

Czy, żeby w Polsce zostać projektantem, trzeba ukończyć wyższą uczelnię? Zdania na ten temat są podzielone. Władze uczelni twierdzą, że tak, ale projektanci praktycy nie są już tak przekonani o konieczności posiadania tytułu magistra sztuk użytkowych. - 17 lat temu wyjechałam z Polski. Miałam zapal i głowę pełną pomysłów. Interesowałam się modą, ale w Warszawie, do której przyjechałam z małego podpoznańskiego miasteczka, nikt nie chciał ze mną pracować. Wówczas liczyłam się przede wszystkim dyplomem, ale z dziedziny mody trudno było go zdobyć - opowiada Monika Jakubiak, projektantka, która na stałe pracuje i mieszka w Londynie. To tam ukończyła prestiżowy Central St. Martins College of Art & Design. Przez 17 lat kariery zawodowej współpracowała z Hussain Chalayan, Clements Riberio i Timothy Everest. Dziś wraca do Polski, by pomóc młodym z dolnym ludziom w projektowaniu ubioru. Projektantka od dwóch lat organizuje warsztaty krajeckie ramach Festiwalu Art & Fashion, który odbywa się w Centrum Sztuki i Biznesu Stary Browar w Poznaniu. Impreza odbywa się na oczach przypadkowych przechodniów, w holu Galerii Handlowej Starego Browaru. W warsztatach mogą brać udział uczniowie średnich szkół krajeckich i studenci szkół artystycznych. - Polskie szkoły nie uczą kreatywnego myślenia. Zdarza się, że zającia, zamiast rozwijać, ograniczają wizję artystyczne uczniów. Ja na warsztatach staram się uczyć ich puścić wodze fantazji - wyjaśnia Monika Jakubiak. Co o warsztatach sądzą uczestnicy? - To trochę ekshibicjonizm, gdy przypadkowi ludzie podglądają cię w pracy. Ale gdy zatopię się w myślach, to zapominam o tym, że szyję na oczach wszystkich - wyjaśnia Idalia Mantas, studentka drugiego roku Akademii Sztuk Wizualnych w Poznaniu, która rok temu też brała udział w warsztatach. - Przygotowałam dwa projekty. Z Moniką ustaliliśmy, że zrobimy trudniejszy. Pracowałam nad kombinizonem.

- Praca poprzedzona jest obserwacją i zbieraniem informacji, które pozwalają uciec od schematów. Wymiana spostrzeżeń między uczestnikami jest świetnym doświadczeniem. Pomaga wyjść poza tradycyjne ramy - tłumaczy Monika Jakubiak.

W poznańskiej Starej Drukarni odbywają się regularnie warsztaty dla projektantów pod hasłem „Nowy Folk Design”. To projekt, w ramach którego oprócz warsztatów odbędą się wykłady, konkurs oraz wystawa produktów. Autorem koncepcji tego wydarzenia jest Pro Design, a organizatorem projektu Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego. Najważniejszym wydarzeniem będą warsztaty tradycyjnych rzemiosł prowadzone przez artystów ludowych skierowane do projektantów, absolwentów i studentów szkół artystycznych z kierunków związanych z designem. Gościem specjalnym imprezy będzie Li Edelkoort, światowej rangi trend forecaster, uznana przez magazyn „Time” za jedną z 25 najbardziej wpływowych osób w świecie mody, która wygłosi wykład o trendach we wzornictwie.

-Dorota Słomczyńska